

Co máme dělat, když máme doma dítě s dysortografií?

Co je to dysortografie

Dysortografie je specifická porucha učení, konkrétně pravopisu (týká se jen určitých jevů, ne celkové schopnosti zvládnout gramatiku).

Hlavní projevy

1. Specifická (dysortografická) chybovost

Specifické dysortografické chyby jsou ovlivněny především:

- nedostatečně rozvinutým sluchovým vnímáním (sluchová diferenciacce, sluchová analýza a syntéza slov),
- vnímání a reprodukce rytmu,
- chápání obsahu psaného textu,
- popř. nedostatečným rozvojem grafomotoriky.

Příklady specifických chyb:

- záměna tvarově podobných písmen (tiskacích, psacích...),
- záměna zvukově blízkých hlásek, znělosti,
- nerozlišování sykavek,
- nerozlišování měkkých – tvrdých slabik di, ti, ni, dy, ty, ny,
- chyby ve zvukových celcích – přesmyky, vynechávání, přidávání písmen, slabik,
- nedodržení délek samohlásek, vynechání interpunkce,
- problémy ve slabikách se slabikotvornými r, l,
- špatné rozlišování konce slova, věty,
- umí gramatickou poučku ústně, neumí ji použít v písemné podobě.

2. Obtíže při osvojování a aplikaci gramatických pravidel

Chyby, které postihují aplikaci gramatických pravidel, jsou ovlivněny:

- nedostatečným rozvojem řeči, především jazykového citu,
- nedostatečným osvojením systému mateřského jazyka.

Některé problémy plynou i z pomalého osobnostního tempa, pomalého tempa psaní nebo přílišného soustředění se na výkon psaní jako takový, takže děti pak nestihnou zdůvodnit pravopis během psaní a ani při kontrole napsaného.

Diagnostika dysortografie

V rámci PPP je diagnostika specifických poruch učení plně v kompetenci speciálních pedagogů. Ti v průběhu komplexního vyšetření specifických poruch učení provádějí s dětmi řadu dílčích standardizovaných zkoušek. V součinnosti s psychology PPP poté, i na základě výsledků vyšetření rozumových schopností dítěte, stanovují diagnózu a nastavují podpůrná opatření pro další vzdělávání žáků a studentů.

Nejčastěji používané pomůcky

- Mačkadlo pro rozlišení tvrdých a měkkých slabik, měkké a tvrdé kostky.
- Předepsaná/předtištěná/písmena slabiky, slova, karty s dlouhými a krátkými samohláskami (tiskací, psací), karty a pracovní listy na rozlišování sluchově podobných hlásek/tvarově podobných písmen, ...
- Soubory vyjmenovaných slov, procvičovací texty, texty na vyhledávání chyb, barevná pravidla, gramatické tabulky.
- Karty na rozvoj zrakového vnímání.
- Bzučák, klávesnice.

Zdroje:

- ZELINKOVA, O. *Poruchy učení. Specifické poruchy čtení, psaní a dalších školních dovedností*. Praha: Portál, 2004
- BARTOŇOVA, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení I. Vymezení současné problematiky*. Brno: MU, 2004

Užitečné odkazy

- www.kaminet.cz
- www.diktaty.cz
- www.pravopisne.cz
- <http://doczz.cz/doc/282984/rady-pro-rodic%CC%8Ce-pedagogy>
- <https://www.vcelka.cz/>
- <http://www.sskola.cz/>
- <https://prirucka.ujc.cas.cz/?id=100%20https://www.mojecestina.cz/>
- <http://cviceni.testy.sweb.cz/sluch.htm>

Vhodné materiály k procvičování a doporučená literatura

Hrajeme si s písmeny – Rozlišování hlásek

kniha od: Olga Zelinková

Hrajeme si s písmeny je soubor sešitů zaměřený na různé oblasti řeči, čtení i psaní. Je určen pro děti ve věku 5 – 9 let popř. pro starší děti. Mohou s ním pracovat rodiče, učitelé i logopedi. Dětem má pomoci sluchem rozlišovat hlásky na různých místech slova. Tato dovednost je nutná při nábviku správné výslovnosti...

Barevná pravidla

kniha od: Zdeňka Michalová

Pomůcka určena pro dysortografiky a všechny ty, kteří se zatím příliš nekamarádí s pravopisem. Jednou z velkých obtíží, se kterou se žáci s dysortografií ve škole potýkají, a nutno poznamenat, že nejen oni, je dovednost správně aplikovat nastudovaná gramatická pravidla do písemné podoby – při diktátech, doplňovacích cvičeních...

Cvičení pro dyslektiky IV. – Rozlišování b – d – p

kniha od: Olga Zelinková

Rozlišování písmen b-d-p je náročné nejen pro děti s dyslexií, ale pro všechny začínající čtenáře. Jednou z příčin obtíží je nepochybně značná podobnost písmen. Jde o tentýž tvar, jehož otáčením vznikají tři různá písmena. Je tedy zřejmé, že nejvíce budou chybovat děti, které nezvládají pravolevou orientaci ...

Psaní s hraním

kniha od: Jiřina Bednářová

Pracovní listy Psaní s hraním se soustředí na následující oblasti: – oddělování slov – sestavování vět – dopisování slov ve správném tvaru – počty slabik – slabiky obsažené ve slovech – skládání slov ze slabik – skládání slov s písmen – doplňování chybějících písmen – změna písmen ve slově – m....

Příklady pro samostatnou práci žáků při odstraňování vývojových poruch učení. III. ročník

kniha od: Jarmila Kuchařová

Pracovní sešit pro 3. třídu k opakování doma i ve škole. Pro speciální a základní školy. Obsahuje metodický návod.

Sluchové vnímání

kniha od: Zdeňka Michalová

Sluch je vedle zraku druhým nejdůležitějším smyslem podílejícím se na mezilidské komunikaci. Oslabená schopnost sluchového vnímání neznamená, že má dítě poruchu sluchu, může však významně negativně ovlivnit výsledky dětského počátečního vzdělávání, především čtení a písemného projevu.

Specifické poruchy učení

kniha od: kolektiv autorů, Lenka Krejčová, Zuzana Hladíková, Kamila Šemberová, Kamila Balharová, Zuzana Bodnárová

Specifickými poruchami učení jsou myšleny dyslexie, dysgrafie a dysortografie (pouze naznačeny budou také dyskalkulie a dyspraxie). V současné době se jedná o skupinu obtíží, která zahrnuje nejvyšší procento žáků základních i středních škol v kategorii žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Statistiky hovoří o přibližně .....

Cvičení pro děti se specifickými poruchami učení

kniha od: Věra Pokorná

Reedukace specifických poruch učení u dětí

kniha od: Drahomíra Jucovičová, Hana Žáčková

Specifické poruchy učení (SPU) patří mezi nejčastější obtíže, s nimiž se učitelé u žáků setkávají. Kniha zkušených autorek, které se problematikou SPU dlouhodobě zabývají, v první části charakterizuje jednotlivé poruchy z hlediska terminologie, příčin a projevů. Stěžejní, druhá část knihy se věnuje jednotlivým metodám ...